

Våra skatter

Skattesnack **23** | Platt skatt är bra **28** | Arbetsgivaravgiften **30** | När skatten blir för hög **32**

Muharrem Demirok
Partiledare för Centerpartiet

”

**Sverige har ett
allddeles för högt
skattetryck.**

Christian Ekström i samtal med Centerpartiets nye ledare Muharrem Demirok:

”Jag hade absolut behållit den sänkta arbetsgivaravgiften för unga och signalerat att det kommer en skattesänkning.”

Text: Thomas Östberg Foto: Magnus Glans

Han har haft några opinionsmässigt tuffa inledande månader som ny partiledare för Centerpartiet. Men vad tycker han egentligen om skatter och andra viktiga samhällsekonomiska frågor? Skattebetalarnas vd Christian Ekström bjöd in Muharrem Demirok till ett samtal om bland annat vårt höga skattetryck, sänkta arbetsgivaravgifter, 57:ornas pensioner och ett smalare och vassare EU.

Christian Ekström (CE): Vi har haft ministrar och väldigt många national-ekonomer som gäster i podden, men du är vår första partiledare. Det är vi väldigt glada och stolta över.

Muharrem Demirok (MD): Jag är väldigt hedrad över att få vara här.

CE: Kul! Du har varit partiledare i några månader nu. Känns rollen fortfarande ny eller är du varm i kläderna?

MD: Jag går fortfarande runt med en känsla att ha en lapp på bröstet där det står ny på jobbet. Det är väldigt mycket första gången på en hel del saker. Men jag är också överväldigad över den verktygs-låda jag har fått med mig och vad jag kan göra. Helt plötsligt sitter jag på en otrolig möjlighet. Den tänkte jag använda med sunt förnuft framöver.

CE: På vilket sätt märks det och kommer det att märkas att du är ny ledare för Centerpartiet?

MD: Det kommer att märkas en hel del. Centerpartiet har ju en hel del utmaningar att ta tag i. Valresultatet blev ju inte det vi hade tänkt, men det är fortfarande ett av de bättre valresultaten vi har gjort i modern tid, så det finns ingen

krisstämning hos oss. Däremot finns en självinsikt om att det behöver göras en hel del med den politik vi har. Vi har hela tiden varit ett parti som står i mitten, men det vi behöver bli bättre på är att också vara ett parti som står mitt i människors vardag. I valrörelsen missade vi de vardagsnära frågorna.

CE: Det är en omprövningens tid helt enkelt?

MD: Jag har redan pekat ut vissa områden: skolan, tryggheten, landsbygden och klimatet. Där behöver vi göra om och vässa vår politik.

CE: Men det blir inte en återgång till 90-talets ekohumanism?

MD: Nej, ekohumanismen har haft sin tid och allt var inte bättre förr.

CE: Du nämnde att Sverige befinner sig i ett tufft läge med hög inflation, lågkonjunktur och ett krig i Europa. Vad hade varit högst upp på er önskelista om ni hade suttit i regeringsställning? Vad saknar ni hos regeringen?

MD: Det finns en hel del bra i det som regeringen presenterar, men det är också väldigt mycket som saknas. I det läget som vi har krävs det att man vågar och vill prioritera och satsa på det som gör skillnad. Då är jobbpolitiken helt avgörande. Att man

faktiskt ser behovet av att satsa på småföretag och ser till att det finns förutsättningar att kunna anställa fler, så att inte arbetslösheten sticker i väg. Man kan inte bara luta sig tillbaka och tänka att det gör vi vid rätt tillfälle. Det är rätt tillfälle nu. Det är helt nödvändigt och avgörande om vi ska kunna klara krisen på ett bra sätt.

Jag skulle också vilja se att det görs mer i klimatfrågan. Vi vet att nästa vinter också kommer att bli tuff med höga elräkningar för väldigt många. Och eftersom vi varken kommer att ha byggt tillräckligt med vindkraft eller någon ny kärnkraft, så måste folk kunna få ställa om hemma. Då är det bra att underlätta så att människor kan göra nödvändiga investeringar i klimatteffektiveringar själva, som att sätta upp solpaneler och

byta fönster. Allt sådant gör att ekonomin går framåt och samtidigt sänks kostnaderna för vanliga hushåll. Det är de två områden som jag hade gjort tydligast satsningar på om vi ingått i regeringen.

CE: Konjunktur-

institutet konstaterade tidigare i år att skattesänkningar på arbete och sänkta arbetsgivaravgifter är skattesänkningar som inte driver inflation och samtidigt kan dämpa lågkonjunkturen. Är det åtgärder som ni också gärna skulle se att regeringen genomförde?

”Ekohumanismen har haft sin tid och allt var inte bättre förr”.

Arbetslinjen är viktig för Centerpartiets ledare Muharrem Demirok. För honom står den för frihet, självbestämmande och egenmakt.

MD: Jag är faktiskt fascinerad över att man inte gör det som krävs, att man tvärtom går emot vad både Konjunkturinstitutet och företagen säger och höjer arbetsgivaravgiften för unga. Jag hade absolut behållit den sänkta arbetsgivaravgiften för unga och signalerat att det kommer en skattesänkning. Framför allt en skattesänkning för dem med lägst inkomster. Jag är förundrad över att regeringen säger ”ja, det vore bra, men när läget blir tillräckligt bra”. Det är som jag sa rätt läge nu och dessutom nödvändigt att göra de här satsningarna.

CE: Och inte bara för att dämpa krisen, utan också för att det är principiellt viktigt?

MD: Det är principiellt viktigt, men också som Konjunkturinstitutet säger, inflationsdämpande.

CE: Arbetsmarknaden då. Du har kritiserat regeringen för att ha slarvat bort arbetslinjen. Vad innebär den för Centerpartiet?

MD: Om jag får vara lite filosofisk så har arbetslinjen sedan den första alliansregeringen för mig varit frihet,

självbestämmande, egenmakt. Det har varit det absolut bästa sättet att motverka fattigdom, att öka tryggheten och att skapa sammanhållning i Sverige. Det är för mig arbetslinjen i grunden. Det är därför den är så viktig att driva. Men om man kokar ner det till ren sakpolitik så handlar det om att göra det enklare att driva företag, skapa förutsättningar för småföretag att växa och anställa fler. Och att sänka skattetrycket, framför allt för dem med lägst inkomster där det gör mest nytta.

Nu jobbar alla med att försöka få det offentliga att stötta låginkomsttagare. Tänk om vi kunde vända på synsättet och säga att det är människors plånböcker som ska ge dem egenmakt så att de kan köpa frukost och se till att barn inte går hungriga till skolan.

CE: Arbetslinjen bestod dels av ett ökat arbetskraftsutbud genom sänkta skatter som skulle få fler att söka jobb. Den andra delen var sänkta bidrag. Borde man även justera ner olika bidrag för att skapa ett större arbetskraftsutbud?

MD: Man behöver se över flera delar i de offentliga transaktionssystemen. Man skulle kunna titta på a-kassan till

exempel. Där tror jag att det finns en hel del att göra för att skapa incitament. Men där har regeringen en helt annan linje. Man behöver också skapa incitament för att människor som går på bidrag ska göra sig mer anställningsbara och öka skillnaderna mellan att gå på bidrag och att ta ett första jobb. Men det måste också finnas tillräckligt med stöd för att de som står långt från arbetsmarknaden ska kunna ta klivet från bidrag till jobb. Där behöver stödsystemet fungera mycket bättre.

Det finns en uppenbar risk att vi lutar oss tillbaka och tror att de offentliga transaktionssystemen ska vara som bomull som skyddar människor från det onda som är på väg att hända med lågkonjunktur och inflation. Men det är bara kortsiktiga lösningar. Vi vet att det inte kommer att bli lättare om vi inte skapar fler jobb. Det är ju jobbskapandet och att fler betalar in till välfärden som löser krisen och får fler att komma in i samhällsgemenskapen. Man måste våga och vilja göra prioriteringar under tuffa tider.

CE: Om man har låga kvalifikationer, som många utanför arbetsmarknaden har i dag,

Fakta

Muharrem "Murre" Demirok

Uppdrag: Partiledare i Centerpartiet sedan 2 februari 2023. Blev invald i riksdagen i valet 2022.

Utbildning: Fil.kand. i statsvetenskap.

Familj: Fru, tre barn och en hund.

Bor: Linköping. Flyttade dit när han började plugga. Har varit kommunalråd i Linköping i 13 år.

Född: 1976, uppväxt i Vårby gård, Huddinge kommun.

Erfarenheter utanför politiken: Ordförande i Åtvidabergs FF, egenföretagare och styrelseledamot i företag och föreningar.

Talang: En hejare på matlagning, särskilt husmanskost. Portergröta är en specialitet.

så lönar det sig ibland inte att ta ett jobb. Sänkta skatter är bra för att öka marginalerna, men behövs det också ett bidragstak?

MD: Vi måste skapa större skillnader mellan bidrag och jobb, så att det lönar sig att gå till ett jobb. Men vi behöver också rusta människor bättre. Med enbart piska finns en risk att vi kastar ut människor i en tillvaro som de inte kan hantera. Alla är inte anställningsbara som det ser ut nu. Med en morot som ger stöd och ser till att man blir anställningsbar kommer det tuffa inte att låta så tufft, utan också ge möjligheter. Jag tror att alla i grunden vill ha en egen försörjning. För att man vet att det är vägen till egenmakt, inkludering och självkänsla.

CE: Borde vi även sänka skatterna för dem med högre inkomster? National-

”Med enbart piska finns en risk att vi kastar ut människor i en tillvaro som de inte kan hantera. Alla är inte anställningsbara som det ser ut nu.”

ekonomen Daniel Waldenström skrev på DN debatt att den statliga inkomstskatten borde halveras från 20 till 10 procent. Borde även det prioriteras?

MD: Det är inget som ligger på vårt bord just nu. I det läge vi har nu är det människor med lägst inkomst som är och måste vara prioriterade. Då kan vi se

till att föräldrar har mer i plånboken och inte behöver skicka sina barn hungriga till skolan. Det är också ett sätt att mota gängkriminalitet och att öka tryggheten. Om man aldrig tillåts att känna sig som en del av samhället är det ganska lätt att ställa sig vid sidan om och tycka att det är bekvämt. En väg till inkludering går via sänkta skatter för dem med lägst inkomster.

CE: Jag håller med. Men är skattesänkningar även för dem med högre inkomster prioriterat på längre sikt?

MD: Absolut. Sverige har ett alldeles för högt skattetryck. Det råder ingen tvekan om det. Vi behöver jobba mot EU-snittet. Nu ligger vi alldeles för långt ifrån det i alla delar. Målet är att vi på sikt går mot sänkta arbetsgivaravgifter för alla och att skattetrycket blir mycket lägre. För det skapar så många dynamiska effekter. Lägre arbetsgivaravgifter kanske skulle vara en av de absolut viktigaste arbetsmarknadspolitiska åtgärderna för att få fler i arbete, att inkludera fler och att få småföretag att växa. Det är helt rätt tid just nu att göra lite större strukturomvandlingar. Att alla partier låter politikutvecklingen gå lite längre än enskilda reformförslag: vad kan vi göra här och nu och vilka stora kliv kan vi ta som nation för att komma ut på andra sidan lågkonjunkturen bättre rustade för att öka tillväxten?

CE: Ett verktyg som politiker tar till för att visa att de är företagsvänliga är att på olika sätt subventionera företag. Vi lät Christian Sandström och tidigare Jan Jörnmark sia om den industripolitiska återvändsgränden. Det läggs 50 miljarder

”Om vi skapar ett system som är helt beroende av offentliga stöd kommer vi inte att ha den tillväxt vi behöver.”

ärligen på företagsstöd och det finns inget forskningsstöd för att pengarna gör någon nytta. Skulle man inte kunna skära bort det här och sänka skatterna i stället?

MD: Oavsett bransch är det lönsamheten som är drivande. Om vi skapar ett system som är helt beroende av offentliga stöd kommer vi inte att ha den tillväxt vi behöver. Men vi måste komma ihåg att ibland kan det behövas särskilda stöd för att komma in på marknaden, för att det vid vissa tillfällen är mycket svårare att få i gång en näringsverksamhet. På klimatsidan till exempel behövs det en tydlighet från det offentliga om hur man ser på saker. Därför att det offentliga är en stor beställare. Vi kan ta biogasen som exempel. Om inte det offentliga funnits med och om det inte skett en upphandling av biogas till bussar, färdtjänst och skolskjuts hade biogasmarknaden aldrig kunnat blomstra i Sverige. Det gäller att det offentliga finns med initialt, men sedan drar sig ur.

CE: Just i biogas har ju kommuner och regioner investerat oerhört mycket pengar som gått till spillo. Hade det inte varit bättre med en mer teknikneutral lagstiftning, men som sätter ett pris på utsläppen?

MD: Många exempel har gått fel och det är ett slöseri när det görs på det sättet. Du får aldrig som politiker låta dig dras med och leka affär. Det måste finnas en sund affärsidé i grunden om det ska fungera. Min egen kommun, Linköping, har gjort en biogassatsning som i alla delar måste bära sig ekonomiskt för att den ska få finnas. Så det finns både goda och dåliga exempel. Vi ska inte kasta ut barnet med badvattnet, men vi måste se till att politiker inte leker affär och gör vidlyftiga och dåliga investeringar.

CE: Du nämnde tidigare att vi behöver närma oss en normal europeisk nivå på

skattetryck. Hur högt borde Sveriges skattetryck vara på något decenniums sikt?

MD: Jag ska inte sätta en siffra, för jag har lärt mig att siffror får ett eget liv. Utan jag säger att vi borde ligga runt snittet i EU. Det betyder en tydlig politik för sänkta skatter och för ett sänkt skattetryck, en bred skattereform som tar sikte på just den målsättningen.

CE: En konkret fråga som berör många är de nya skiktgränserna i pensionssystemet. De drabbar ungefär 100 000 personer födda 1957 som i år får en markant högre skatt, ibland upp till 3 000 kronor per månad. 2026 justeras riktåldern igen och då riskerar de som är födda 1959 att drabbas. Vad är Centerpartiets syn på frågan? Vad borde göras?

MD: Ingen har gjort det här med illvilja, men ibland blir det fel och då kan politiken verkligen göra skillnad. Här har det uppenbart blivit fel och det spelar ingen roll varför det blivit fel och vems fel det är. Vi ställs inför ett dilemma. Antingen säger vi att det blivit fel och att vi inte kan lösa det, även om vi skulle vilja. För alla skickar ju hjärtan och kärleksmeddelanden och tycker att det blivit fel. Men lös det då. Då ser vi till att samlas och göra det som behövs för att lösa det här. Det är inte svårare än så. Det är bara när vi säger att det blir svårare än så som det blir svårare.

CE: Jag håller helt med dig. Innehåller er budgetmotion en korrigering?

MD: Att vi lägger en korrigering i vår budgetmotion spelar ingen roll. Det är en förändring på riktigt som spelar roll i människors vardag. Vi vill att pensionsgruppen träffas, gör de korrigeringar som behövs och att partierna orkar ta ansvar för det utan att vi skyller på varandra.

CE: Det är val till EU-parlamentet nästa år. En sak som vi ser med stor oro på är den tilltagande överstatligheten i frågor

som borde vara nationella. Till exempel beskattningsrätten och att EU skaffar sig egna medel. Centerpartiet pratade för ganska många år sedan om ett smalare, men vassare EU. Var står Centerpartiet i den här frågan?

MD: Jag tycker fortfarande att ett smalare, men vassare EU är ett av de klokare sägen som ett politiskt parti har haft när det gäller EU, vad vi vill och vad vi ska ha. Vi ska hålla fast vid att det är ett smalare, men vassare Europa vi behöver. Och det finns väldigt mycket som EU nu tittar på som de inte ska syssla med. När det gäller beskattningsrätten är grundförutsättningen: nej, EU ska inte hålla på med beskattning. Man ska inte ta till sig mer makt. Men när det gäller klimatutsläpp och handel med utsläppsätter finns det faktiskt en poäng med att det sker på en europeisk nivå. Att det skapas en marknad för hela EU och inte bara för ett enskilt land. Så det finns alltid undantag från regeln.

Tittar man på annat som EU håller på med som chat-control för att skydda barn mot pedofiler, som är en ambition som jag inte tror att någon misstror, så kan det inte vara rätt väg att gå att massövervaka hela Europas befolkning. Det är något som gått galet när man gör på det sättet. Smalare, men vassare är fortfarande den viktigaste ingången vi har i tankesättet. Att jobba med den fria rörligheten och den inre marknaden är EU:s absolut viktigaste uppgift. Man ska inte hålla på att börja titta på en massa andra saker och här finns nog en strid att ta. Det är ju så med alla organisationer att vissa delar efter ett tag får ett eget liv och försöker hela tiden rättfärdiga sin egen existens. Så är det även inom EU. Då måste vi hålla igen och säga att skatter är inget som EU ska syssla med generellt och inte heller massövervakning av Europas befolkning. När saker svävar ut på det viset måste vi hålla igen.